

Νὰ μὴν παρεξηγούμαστε. "Όχι πώς φτάνω στὸν παραλογισμὸν δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία, κράτος χωρὶς νόμους. Τὴν κρίση τοῦ κινήματος τῶν φοιτητῶν χαραχτηρίζω. Τὸ κινητήριο του, ἡ ψυχολογία του ἐπρεπε νὰ θλίψῃ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν παράβαση τοῦ νόμου. Τὸ δὲ φοιτηταῖ, ἔνα στοιχεῖο, ποὺ ὕφειλε νὰ εἶναι τὸ προοδευτικότερο τοῦ τόπου, σηκώνεται, τὸ δὲ ἔνας πρόεδρος βουλῆς χαραχτηρίζει ἄξιο γιὰ μαριονέτες ἔνα σύστημα γυμναστικό, ποὺ πλάθει ἀλλοῦ γερά κορμιὰ καὶ ίθυνη, κύτῳ εἶναι τὸ ἀπελπιστικότερο. Ή διποθοδρομικότητα τῆς νιότης ἐνὸς θηνούς, ἡ βάρβαρη σκέψη ἐνὸς πολιτικοῦ, τὸ πνεῦμα νὰ κριθῇ καὶ δῆ; ἡ πιὸ μεγάλη σημασία νὰ δοθῇ στοὺς τύπους. Ή παράβαση τῶν τύπων μὲ πνεῦμα ἀντίθετο θάταν ἐχέγγυος ζωῆς, σημεῖο ὄργασμοῦ στὴν πρόοδο. Αὐτὸς δὲ τρόπος κρίσεως τῶν πραγμάτων εἶναι τὸ θλιβερότερο σημάδι τῆς στασιμότητας τοῦ πνεύματος μιᾶς κοινωνίας. Ο βυζαντινός. Μ' αὐτὸ τὸ δινορα χαραχτηρίζουν παντοῦ οἱ προοδευτικοὶ τὴν κάθε τάση στασιμότητας εἰς ἄλλα θηνη. Ακούμε τὴ λέξη κ' ἡ θηνικὴ φιλοτιμία μας πειράζεται καὶ ξεσπαθώνουμε ἐναντίον ἑκείνων ποὺ τὴν εἴπαν, ἀντὶ νὰ προσπαθήσουμε νὰ ζερριζώσουμε τὴν ἔννοιά μας ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας.

Φαινόμενο μοναδικό. "Ενας λαός μὲ ὄνειρο νὰ πάρῃ στὰ πίσω. Τὸ περασμένο τὸν τραβέ, αὐτὸ γυρεύει νάναστήσῃ. Τὸ ιληροδότημα ποὺ βάλθηκε νὰ ζωντανέψῃ τέπαρέμφατα, τὴν εὐκτικὴ ἔγκλιση καὶ τὸν μέλλοντα χρόνον, ἡ ἀνταρσία τῶν φοιτητῶν γιὰ τὴν γυμναστικὴ ἀγωγὴ τους, δὲ χαραχτηρισμὸς τῆς τελευταῖας ἀπὸ τὸν κ. Δεΐδη, ἡ κρίση τοῦ κινήματος μὲ τὴν ψυχολογία τῆς ἐπιδολῆς τοῦ νόμου, ἡ ἔξηγηση πώς ἡ συνταχματικὴ ἐλευθερία φτάλει γιατὶ ἔνας μάρκας ἐνόχλησε τὴν ἡσυχία ἐνὸς πολίτη, δὲ ἀσύτα, μέσα σὲ τόσα ἄλλα, ἔχουν τὴν ἴδια ἀφορμή, τὴν νοσταλγία τοῦ περασμένου, τοῦ βούρδουλα, τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς τρομοκρατίας. Οἱ μέλλοντες χρόνοι τῆς γραμματικῆς, δῆ; τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ, οἱ ἀλυσίδες, δῆ; τὸ σπάσιμο τους, τὸ σκότος τὸ πατροπαράδοτο, δῆ; τὸ φῶς ποὺ γύρω μας χαράζει καὶ φωτίζει ὅλον τὸν κόσμο. Ο τρόμος τοῦ ἀστυρύλαχα, τὸ φάντασμα τοῦ νόμου. Ο νοῦς δὲν πάει στὸ αἰσθημα ποὺ συντηρεῖ, δὲν εἶναι δυνατό, τὴν ἀρμονία στὶς κοινωνίες, πιὸ πολὺ ἀπὸ κάθε ἀπαγόρευση καὶ νόμο, στὸ σεβασμὸν τοῦ ἀτόμου στάτομο, ποὺ τὸν γεννάει ἡ ἀνατροφή, τὸν θρέψ' ἡ μόρφωση, ὁ ἀπολιτισμὸς τὸν μεγαλόνει. Δὲ συλλογιζόμαστε πῶς

νὰ ὑψώσουμε τὸν ἀνθρωπο, νὰ τοῦ δικαιούσουμε τὰ ἀγαθὰ κοινωνικὰ του ἔνστικτα, διοῦ εἶναι κοιμισμένα, μὰ πῶς νὰ τοῦ δεσμέψουμε τὸ κάθε κίνημά του, νὰ τοῦ σκλαβώσουμε ψυχὴ καὶ πνεῦμα σ' ἓνα φάσμα, σ' ἓνα βραχνά. Αὐτὸ κατάντησε τὸ σύστημα μας.

Οι φοιτηταῖ ἐτιμωρήθηκαν. "Εστω, τοὺς ἄξιζε. Ἄλλα νὰ δοῦμε, τὶ θὰ ὠφελήσῃ ἡ τιμωρία μόνο; Θὰ τοὺς δικαιήσῃ αὐτὴν ἰδανικὰ κοινούρια, πιὸ ζωτικὰ ἀπὸ κανένα ποὺ τοὺς ἀνθουσίασαν ὡς τώρα; Ό σεβασμὸς τοῦ νόμου μόνος θὰ τοὺς γεννήσῃ μιὰ ἀντίηψη ζωῆς βαθύτερη, πλατύτερη, θὰ τοὺς κάμην νὰ αἰσθανθοῦν τὴν θέση τους, τὸ χρέος τους στὴν κοινωνία, τὴν ἀποστολή τους, θὰ τοὺς διμπνεύσῃ τὸν ἀνθουσιασμὸν πόχει πάντα ἡ νιότη πρὸς τὸ ἀγαθό, τώρα τοῦ καὶ τὸ γενναῖο; Θὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ δικαιήσῃ μέσα τους τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, ποὺ διδηγεῖ τοὺς συναδέλφους τους στὸ κράτη τοῦ βορρᾶ, στὴν Αγγλία, στὴ Γαλλία, στὴ Γερμανία ὅχι μονάχα νὰ μὴν ἀντιστέκουνται στὰ βάρη, ποὺ τοὺς βάζει ἡ πολιτεία, ἀλλὰ καὶ αὐθόρμητοι νάναλαβαίνουν καὶ ἄλλα τέτια; Νὰ ὄργανώνουνται δηλ. σὲ σωματεῖα, σὲ συλλόγους καὶ τὶς γνώσεις, ποὺ ἀποχτοῦν στὰ διδακτήρια τοῦ κράτους, νὰ τὶς μεταγγίζουν στὸν ἀργατικὸν λαό, ἀνοίγοντας ἔτσι τὰ μάτια του στὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης, σκορπίζοντας τὸ σπόρο τῆς προόδου, δουλεύοντας γιὰ τὸ μέλλον, ὅχι γιὰ τοὺς μέλλοντας χρόνους τῆς γραμματικῆς. Γιατί, ὡς πατριώτες ἔλληνες ἡ ἔλλαδικοί, ὅχι ἀποκτήνωση, βύθισμα σὲ πνευματικὸν σκοτάδι: καὶ σὲ βραχνὰ ὑποταχγῆς, ὅχι δινειραστήσης, ἔλευθερίας καὶ ἡθικὴ κυρίων καὶ σκλάβων μὴ ἔξανθρωπισμα, φωτισμὸς τοῦ νοῦ, μόρφωση τοῦ λαοῦ καὶ διδήγημα του νὰ κάνῃ ἀγαθὴ χρήση τῶν ἐλευθεριῶν του εἶναι τὰ ἰδανικά, τὸ πνεῦμα, ποὺ ἀναπτύσσει στὸν αἰλαντα μας τὶς κοινωνίες καὶ τὰ θηνη. Δὲν εἶναι οἱ ἀριστοὶ καὶ οἱ γεροί, ὡς τὸ φαντάζεται δὲ Ραμᾶς, (γεροὶ καὶ ἀριστοὶ οἱ Hintermaenner τῆς αὐλῆς τοῦ Καΐζερ!), ἀλλὰ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ποὺ κάνει πάντα θαύματα στὴν ιστορία. Τέτιο εἶται καὶ τὸ πνεῦμα ποὺ φυσήτηκε λ. χ. στὸ γερμανικὸν λαὸν ἀπὸ κείνους ποὺ τιμάει γιὰ ἐλευθερωτές του. Ο Μποναπάρτης, καταχτῶντας τον, δὲν ἔφερε τὸ πνεῦμα τοῦ δεσποτισμοῦ ἀπὸ τὴν Γαλλία, ἀλλὰ τὴν ἀπολυτωτικὴν πνοὴ τῆς μεγάλης ἐπανάστασής της, ποὺ εἶται καὶ δὲν ηθικὸν γνήσιο παῖδι της. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐσκορπίσθη ἀπὸ ἀκρη σ' ἀκρη τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ τότε, ἀκόμα καὶ σ' αὐτὴ τὴν τυραν-

νοκρατούμενη Πρωσία, ἐπεφοτησε σὲ φωτεινὰ μυαλὰ πολιτικῶν, ὅπως δὲ Στάιν, ἐλευτέρωσε, διο ἐπέτρεπε ἡ ἐποχή, τὸ χωρικὸ καὶ τὸν πολίτη καὶ ἐτοι συντρίψτηκε καὶ ἐδιώχθη δὲ δένος δὲ δεσπότης. Μὰ ἐμεῖς τὴν ιστορία τὴν ἔξηγούμε, διπως τὸ θέλουμε, σύμφωνα μὲ τὸ βιζαντινό της μέτρο. Φτάνουμε ὡς ποὺ λ. χ. νὰ βλέπουμε τὴν σημερινὴν Αγγλία—τὸ πιὸ δημοκρατικὸ στὸ πνεῦμα καὶ φιλελεύτερο κράτος τῆς Εὐρώπης, ποὺ ἔκαμε καιρούς καὶ χρόνια πρίν, δ.τ. ἡ Γαλλία δὲν τὸ κατώρθωσε καλά μὲ τὴν ἐπανάστασή της, ποὺ ὅχι μόνο δὲν πολεμῆ τὸ σοσιαλισμό, οὔτε δέος καὶ διπως ἡ δημοκρατούμενη Γαλλία, μὰ ἀφίνει ἐλεύθερους καὶ τοὺς ἀναρχικούς ἀκόμα νὰ συνέρχουνται στὸ ἔδαφός της—νὰ τρώῃ στὸ ἴδιο τὸ καυπὶ μὲ τὴ Γερμανία, φανταζόμαστε τὸ σέρ "Εδουαρδο, ποὺ δὲν τὸν προστατεύει οὔτε νόμος χωριστὸς κατὰ τῆς προσβολῆς τοῦ προσώπου του (καὶ γ' αὐτὸ κανένας δὲν τὸν βρίζει) Καισαροβολία (!) σὰν τὸν Καΐζερ, τοὺς ἄγγλους λόρδους, σὰν τοὺς γιούγκερ καιτζαμπασίδες τῆς Ηρωσίας. "Οσο γ' αὐτὰ δὲ τὰ ποῦμε ἀλλην φορὰ ἐνα χεράκι μὲ τὸν ἀγαπητὸ μου τὸ Ραμᾶ, ποὺ φαίνεται νὰ τὸν γέλασαν τὰ λίμπρα του καὶ πάλι! "Εκεῖνο ποὺ θήλει νὰ πῶ ἐδῶ καὶ νὰ τονίων εἶναι πὼς δὲν τὸ πνεῦμα τῆς προόδου, ποὺ ἔμπνει καὶ τὸ τέλλα θηνη, δὲν διπνεύσῃ καὶ ἀναταραχῆ καὶ στὶ δική μας κοινωνία, τὸ ἐλληνικὸ θηνης δὲ δὲ δινηθῆ δὲν βρῆ τὸν δρόμο, ποὺ ἀδικιαζητὰν νὰ τὸν χαράξουν πρὸς τὰ πίσω, ἀρρωστες, οὐστερικές κραυγὲς καὶ τικῶν εὐκολῶν καὶ νοσταλγῶν μεσαιωνικῶν καθειστώτων. Οἱ ἀλυσίδες, ποὺ συμβολίζουνται γενναῖα στὸ δρῦμο, ποὺ ἔγκαινισε τὸ νέο θέατρο τοῦ κ. Οίκονόμου, δὲ δὲ συντριβούν, δὲ δὲ τηνίσουν.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ:

ΤΟΥ ΝΥΧΑΡΗ
ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ
ΤΟΜΟΣ Δ'

Καὶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας
καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Εστίας.

• Δραχμές.

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΑΛΥΣΙΔΕΣ*

Δρᾶμα μὲ τρία μέρη.

(Μπάινει δὲ ΣΤΡΩΤΟΣ).

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Αἴ, κυρὶ Στρατίδαινα, μπαλολαγᾶς; Γειά σου, Αστροβίλο...

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Καλωσόρισες. Ισιά ισιά τὴν κουδέντα σου εἰχαρε.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (γελαστά). Χμ! Γιά κακὸ πάντα...

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. "Α, μπᾶ! "Ο Θεὸς νὰ φυλάξει! Νά, κάτι θέλει νὰ σὺν ζητήσει τὴν Αστρούλα...

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (ἀπορώντας). Εγώ;

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Νάι, κάτι θέλει νὰ σὺν ζητήσει τὴν Αστρούλα γιὰ τὸν ἀδερφό της καὶ τῆς ἔλεγχα, τώρα ποὺ θάρρει ἐ κύρι Δημός, θὰ πεταχτῶ ἔγω

μιὰ στιγμὴ στῆς κυρά Θύμιαινας πούχει ἀρρωστο τὸ παῖδει της καὶ τὰ λέτε σεῖς μὲ τὴν ήσυχία σας. "Εφυγα καὶ κιλάς.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Αἴ, στάσου. "Ετσι γλήγορα; "Ο Στρατίδης πόνναι;

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Τώρα παῖδει καὶ ἀν εἶναι ζέτασε. Πάω λοιπὸν ἔγω.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Στὸ καλό! Νά, καὶ κάτι νὰ δῶσεις τῆς κυρά Θύμιαινας, νὰ πάρει κάνα κατόπιν της πούλη της πεῖς δέρμας πώς τῆς τὸ στέλνω ἔγω....Θὰ θυμώσω! (Τῆς βάζει κάτι στὸ χέρι. "Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ φεύγει").

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (ξαπιλόντας στὸν καναπὲ καὶ ἀνάβει πούλη). "Η Αστρούλα κάθεται στὸ παῖδει της πούλης...Δὲ μαίσει τοῦ πατέρα μου δὲ δερφάρας μου....Καὶ νὰ πάνεις τὸ παῖδει της πούλης...Δὲν εἶναι στὰ καλά της ή μητέρας μου, δὲν ξέρεις τί κάνει...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σοφαρά). Θέση δημάσια;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Νάι, θέση δημάσια....Καὶ νὰ πάνεις σὲ λόγου σου...Καὶ νὰ ζητήσουμε ἀπὸ λόγου σου τέτια διτιμη, πράξη...Δὲν εἶναι στὰ καλά της ή μητέρας μου, δὲν ξέρεις τί κάνει...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. "Η μητέρα σου εἶναι ἀπλὴ γυναῖκα, είναι καὶ μητέρα. Σὰ μητέρα λοιπὸ σκέρτεται καὶ σὰ μητέρα μιλάει...

ΑΠΟ ΠΑΛΙΑ ΣΕΡΤΑΡΙΑ

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Μες στο περιβόλι μου
Ασύλευτα μά μέρα,
Κι' είχα το Μαγιάτικο
Πλεωρή μου άγρεα.

Βαρεμένος στάθηκα
Μέσα στὶς μερσίνες.
"Ακου! — Πούθε νάρχουνται
Οι φωνὲς έπειτες!

Νέναι ξεφαντώματα;
"Αχ, ψαλμοὶ καὶ θρῆνοι!
Κάτον κλαδεντήρι μου,
Κάτον καὶ τάξιν!

Σ' ένα δέντρο άκνουμπησα
Μὲ δεμένα χέρια.
Βλέπω δράδα ἀντίκον μου
Καὶ περνοῦν ξεφτέρια.

Τὰ ξεφτέρια διάβηκαν
Κι δ Παπᾶς προβγάνει.
"Άγιος ἀθάνατος"
Ψέλνει κοὶ πηγαίνει.

Παλημάρια τέσσερα
Τὸν ἀκολονθῶνε,
Κ' ένα ξιλοκράββατο
Σιγοκουβαλάνε.

Μες στὰ νεκρολούλουνδα
Κόκκινα θεμέρο,
Αγικὲν στὸ πρόσωπο
Άνασηκωμέρο.

"Αχ, κοπέλλας πρόσωπο
Μὲ σβυσμένα μάτια,
Καὶ μάτια δηγη πόναιμε
τὴν καρδιὰ κομάτια!

Πάσι δυπρόδες τὸ λείψανο,
Φεύγει λύγο λύγο,
Καὶ τὴν ἔρμη μάνη της
Πίσω του ξανοίγω.

Στέγνωσαν τὰ μάτια της,
Πλύγητε ή φωνή της.
Μόρο μοιρολόγι της
Είναι οἱ γογγυσμοὶ της.

Εἶδα κόρης λείψανο,
Καὶ τάξινι ἀφίνω.
Βλέπω τὴ μανούλα της,
Κ' ένα δάκρυο χύνω.

Σκέπασσα τὰ μάτια μου
Μὲ τὰ δυό μου χέρια,
Καὶ στὸ νοῦ μου ἀγράντενα
Τάργυρδα ξεφτέρια!

"Αροΐα τὰ μάτια μου,
Εἶδα δλόγυρδα μου,
Καὶ λονλούδια κοίταζα
Γιὰ παρηγοριά μου.

"Ακου! — Πούθε νάρχεται
Τάχολόγη ἔπεινο;
Νέναι κόρης λείψανο
Μὲ ψαλμοὺς κοῖ θρῆνο;

Δὲν είναι, δχι, λείψανο,
Μήτε μοιρολόγια,
Είναι ξεφαντώματο,
Είναι ἀγάπτης λόγια.

Πέντε νιοὶ λεβέντηδες
Βγῆκα μὲ τραγούδια,
Καὶ στὴ βρύση ἀντάμωσαν
Πέντε κοπελλούδια.

Στὸ λειβάδι κίνησαν,
Καὶ χορὸ παστήκαν.
Τάκουσαν κολλήγηδες
Κ' ἐκατὸ γενῆκαν.

Κόδιμε μου, τὴ θλίψη σου
"Η χαρὰ τὴ σβύνει.
Κόβε, κλαδεντήρι μου,
Κι δι γένη ἀς γένη.

(1890)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

είναι ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ γιὰ τὸ λαὸ καὶ δέχεται καταδέσεις ἀπὸ μεία δραχμαὶ κι ἀπάνω.

Σοῦ πλερώνει τόπο 4 ½ % καὶ σοῦ δίνει πίσω τὰ χρήματά σου όποτε θελήσεις εἴτε ὅλα εἴτε μέρος ἀπὸ αὐτά.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σοβαρά). Δὲ θὰν μπορέσει νὰν τῆς ζητήσεις τίποτα, γιατὶ ἀπὸ τούτη τὴν δρά το Κωστής είναι διορισμένος σὲ Ήση, δχι βέβαια δημόσια, τοῦ θάκριθοτελερώνεται; γιὰ νὰ συνηθίσεις νὰ δουλεύει.

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ (γελαστά). Μήπως ή θέση αὐτὴ ποὺ συλλογιστήκατε προσθάλλει τὸν ἐγωϊσμὸ τοῦ ἀδερφοῦ μου; Γιατὶ τὸ ξέρετε δά, δ ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀδερφοῦ μου δὲ σηκώνει χωρατά....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (γελαστά κι αὐτός). Μὴ σὲ νιάζεις κι δ ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀδερφοῦ σου θὰ πάρει κάπια σοβαρότητα ποὺ δὲ θὰν μπορεῖς πιὰ νὰ τὸν περιγελάς....

Η ΡΩΣΑΝΗ (ἀπὸ μέσα). Μὰ δὲ βγαίνεις κανεὶς νὰ μὲ ὑποδεχτεῖς; Χά, χά, χά! Κοτζάμ βουλευτίνα ἔρχεται!... Ελάτε λατόπ, ἐλάτε!...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Χρ! Μὲ τὰ χωρατά της μᾶς ἔρχεται....

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ (παγαίνοντας πρὸς τὴ μεσιανὴ πόρτα). Ετο: πάντα, χαρούμενη καὶ γελαστή, (φεύγει).

(Ο Στρωτὸς σηκώνεται ἀπὸ τὸν καραπὲ καὶ περπατάει ἀργά, καπνίζοντας τὸ πούρο του.

Η ΡΩΣΑΝΗ μπάινει καρατῶντας ἀπὸ τὴ μέση την "Αστρούλα".

Η ΡΩΣΑΝΗ. Αστρουλάκι μου, νάρθεις. Σὲ καρτερῷ ζήχως ἀλλο νάρθεις μεθαύριο σπίτι. Θὰ μείνεις

Η ΚΑΤΑΡΑ

Στὴ Ζηνούλα

Εἴμουνα τριῶ τεσσάρω χρονῶν. Τί μπορεῖ νὰ θυμάται κανεὶς τόσο μικρός; Οι ἄλλοι δὲν ξέρω μάτια μερικές δικές μου θύμησες.

Δυὸ τρία ἄλλα παιδάκια ποὺ παιζανε μαζί μου· τ' ἀδέρφια μου.

Μιὲρ ρόμπα ρηγωτή. Σὰ στεκότανε, καρμόμουνα πάνω της· σὰν περπατοῦσε, ἔτρεχα πίσω της. Τὴ ρόμπα τὴν ἀγαπημένη τηνέ φώναζα «μαμά».

Τὰ γένια τοῦ μπαμπά, ποὺ τσιμπούσανε σὰ βούρτσα· τὰ γόνατά του· τὴν ἀλυσίδα τὴ μαλακατένια· τὸ τεψκήι τῆς στάχτης, ποὺ κάθε βράδι τοῦ κουβαλούσα.

Κάτι άλλο θυμοῦμα: πιὸ καλά. "Απὸ ποῦ, ἀπὸ ποιόνα πῶς ξέφυγα δὲν ξέρω. Βρέθηκα σὲ μιὰ κάρμαρα μισόφωτη, θυμικόσμην. Σὲ ξύλινο μαῦρο κουτιὲ είτανε ξαπλωμένη ἡ γιαγιά μὲ χέρια σταυρωμένη. Γιγαντένια λαμπάδα φωτίζε τὰ σφαλιχτά της μάτια, τὸ κιτρινό της πρόσωπο.

Εύπνα, γιαγιάκα, ξύπνα. Κάποιος μ' ἀρπάξει ἀπὸ πίσω. Ἡ γιαγιά δὲν ξαναξύπνησε.

Θυμοῦμα: καὶ τὸν έαυτό μου. Ό μεγάλος καθρέφτης τοῦ σαλονίου μοὺ τὸν ἔδειχνε πουντραρισμένο. Στὸ κεφάλι φοροῦσε στραβά τὸ χουνὶ τοῦ πιερότου καὶ γύρω μου φούσκωνε ἡ στροσπαριμένη φορεσιά. Τέτοια ἡ πρώτη ἡ σύσταση. Καὶ τώρα ἔκομα πότε πότε περνῶ τὴν ἀσπρη ρόμπα μὲ τὰ φαρδιὰ μανίκια ποὺ τὰ παίρνω γιὰ φτερά, κ' ὀνειροπλέχτης πετῶ μακριὰ ἀπὸ τὴ λεπτρικόσμην τὴ ζωή. Πίκρες, βάσανα, πόθοι, πλουτοδίψα, πίσω, σὲ πίσω. Στὸ πλάγιο μου ἡ πιερέτα σιγοτρέμει: ἀπὸ λαχτάρα ἔτοιμη μὲ διάπλατες φτερούγιες νὰ μ' ἀκολουθήσει στὸ ταξίδι τὸ ἀγέρινο. Μὰς φτάνεις ἡ ἀσπρόμια ἡ προστάτρι, τ' ἀσημοστάλλαχτα μᾶς φτάνουνε σύννεφα.

"Αμέτρητη χαρά. Τὰ τρίγωνα γυαλάκια ἀντιφεγγίζανε μυριόχρωμο τὸ φῶς τοῦ πολυέλαῖου. Γιομάτο τὸ σαλόνι ἀπὸ μάσκες. "Εγὼ θύμως μάτια εἰχα μονάχα γιὰ τὸ Μέγι "Αλέξαντρο. "Ασπίδα, θώρακας, περικεφαλαῖα λάμπανε στὸ φῶς. Στάθηκε μπρός μου μιὰ στιγμή, μὲ σήκωσες ἀψήλακα καὶ κρατώντας με κεῖ πάνω μεῦ εἶπε — τόχικα πολλὰ χρόνια ὑστερά — «ἄ δὲν εἴμουνα 'Αλέξαντρος, ξήθεια νάμουν Πιερότος!»

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Ζηνούλα μέρα.... Θὰ δούμε τὸ χράδι: καὶ τὴ διαδήλωση.... ("Αφίνοντας τὴ μέση της "Αστρούλας). Κύριε Στρωτέ, σᾶς χαιρετώ.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Κυρία μου!

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ. Δὲ βγάζετε τὸ καπέλλο σας; Δῶστε μου τὴν μπέρτα σας....

Η ΡΩΣΑΝΗ. "Οχι, ζή! δὲν είμαι γιὰ πολύ. Βιάζουμε: "Εχουμε καλεσμένους τὸ βράδι: καὶ πρέπει νὰ πάω νωρίς σπίτι... Θαρρεῖτε γέδαια, κ. Στρωτέ.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Μὰ σᾶς τὸ είπα. Θὰ διαβάσουμε καὶ τὸ λόγο.

Η ΡΩΣΑΝΗ. Θέλεις νὰ τὸν ἀκούσεις κι δ. κ. Γυαλιστός! Χά, χά, χά. Κι ἐ υποχειριστακές δὲ 'Αγιόκαντος! Γιὰ τὸν καραπέτα της.... Μὰ καὶ γώ ίσια ίσια γιὰ τὸ λέγο χρήσα δω. Θέλω νὰ τὸν ἀκούσω πρώτη καὶ πρώτη νὰ τὸν κρίνω.... Θάναι νόστιμος; αῖ;

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σὰν κοροδεργικά). Καὶ ή κρίση σας πάντα σεβαστή.

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ. Τὰ γούστο της κ. Ρωξάνης είναι μοναδικό.

Η ΡΩΣΑΝΗ. Τὰ γούστο μου; Χά, χά, χά! "Α, μαργιάδα! Εέρεις καὶ κελακεύεις ἀδυνατίες!

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ (γελαστά). Τὴν ἀλήθεια!...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Δὲ μᾶς δίνεις, "Αστρούλα, τὰ χε-

πῶς ἐγώ ναὶ σὺ κάνουμε τὸ Δημόσιο.... Γιατὶ δὲ νιώσαμε ἀκόμα πῶς δικέρτουμε ἀπὸ τὸ Δημόσιο, θάρθει αὔριο τὸ ἔδιο τὸ Δημόσιο νὰ μᾶς τὸ πάρει ἀπὸ τὴν τοσέπη....

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ. Δὲ θὰ φροντίσετε λοιπὸ γιὰ τὴ θέση....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. "Οχι, βέβαια. Καὶ χαίρουμε ποὺ τὴν εἰχες στρυγρή τὴν ἀρνητή μου. Χαίρουμε ποὺ μ' ἔνιωσες.

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ. "Α σᾶς ἔνιωσα!... Καὶ ξέρετε τὶ σκοπὸ ἔχεις ἡ μητέρας;... "Αν τὴς τὴν ἀρνητή της εσεῖς, νὰν τὴ ζητήσεις ἀπὸ τὴν κ. Ρωξάνη.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (ξαφνιασμένα). "Απὸ τὴν κ. Καλκαρδού; Κοίταξε κεῖ! Τοιχά ίσια δύο καὶ δὲν είναι μᾶς ἔρχεται.

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ (σὰν πικραμένη), "Ερχεταις δῶ η κ. Ρωξάνη:

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (ἀδιάφορα). Να!, ἔρχεται. Τὴν ἀντάμωσα δῶ σιμά, σ' ἔνα μαχαζί: κακά: ψούντες καὶ μούπε πῶς θάρθεις νὰν τὴς ζητήσεις κιόλας τὴ θέση γιὰ τὸν Κωστήν....

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΛΑ. Θὰν τὸ καταχαρεῖς ἡ μητέρα γιατὶ θὰν μπορέσεις νὰν τὴς ζητήσεις κιόλας τὴ θέση γιὰ τὸν Κωστήν....

Τότε γώ δ Πιερότος κοίταξα μὲ καταχρόνια τὴ φτωχή μου φορεσιά, στὰ μικρά μου στήθια ἔναψαν ὕμεροι πολεμόχαροι, κι Ἀλέξαντρος θέλησα νὰ γίνω. Ἀλέξαντρος δὲ γένηκα καὶ ἔναγύρισα στὸν Πιερότου τὶς χαρές, τοὺς γλυκόλυπους στοχασμοὺς καὶ τὰ φανταστικὰ φτερουγίσματα.

Πέρασαν τρία χρόνια.

— Σήκω, παιδί μου, σήκω. Είταν ἡ μαμά. Μ' ἀρπάζε ἀπὸ τὸ κρεββατάκι μου, καὶ παίρνοντάς με στὴν ἀγκαλιά της ὥρης σέξω. Τὸ σπίτι γιομάτο καπνός. Κάτασπροι βγαίνων ἥσκοις ἀπὸ παντοῦ καὶ κυνηγόντανε κάτω ἀπὸ τὴν σκάλα. Στὸ δρόμο ξεφωνητά, ἀλαλαγμοί, καμπάνες καὶ σαλπίσματα.

— Μαμά, τὴν τρουμπετίτσα μου.

— Σώπα, παιδί μου, θὰ σοῦ πάρω μιὰ πιὸ μεγάλη, σώπα.

“Οἶω ὁ ἀγέρας ἄναμμένος. Φλόγες γιγαντίνες πηδούσανε ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ πλαγιοῦ σπιτιοῦ. Ἀμέτρητα κεφάλαι στοὺς δρόμους. Πυροσβέστες δούλευαν τὶς τουλούμπες δαιμονισμένοι.

Πέρασε μιὰ μέρα. Ἡρθε ἡ ἀλλη ἡ νυχτιά. Εὔπνυσα. Σιμά μου ἀλλο κρεββατάκι. Ἡ καντήλα εἶχε σθίσει, μὰ κατάντικρυ ἔλαμπε ἀχτίδα μαλακάτινα. Πίσω κεῖ θὰ βρισκότανε βίβαια τ' ὅλογρυσο τοῦ παραμυθιοῦ παλάτι. Ἐκεῖ στὴν μέσην γαλάζιας κάμαρας, σὲ κρινοστόλιστη μέστα φωλιὰ θὰ κοιμότανε ἡ ὄμορφη βασιλοπούλα. Σὲ λίγο θὰ φτερώγυρες αἱρά της τὸ πουλί τὸ φωτεινό καὶ τὰ ἔνανθά ματό φυλλα θ' ἀνοιγόντανε σ' ὅλογρη ματιά.

Χάθηκε ἡ χρυσαφιὰ ἡ ἀχτίδα. Φῶς ἀφθονο ἐκλεισε τὰ ματιὰ μου μιὰ στιγμὴ καὶ σιμά μου βρέθηκε ἡ μαμά. Μὲ τὸ ἔνα χέρι ἀρπάζοντάς με καὶ μὲ τὸ ἄλλο σηκώνοντας τ' ἀδερφάκι μου ἀπὸ τὸ πλαγιὸν κρεββάτι, μᾶς ἔτρεξε στὴ φωτισμένη κάμαρα. Ἐκεῖ, μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μὲς τὰ χέρια του καθόταν δικαίωμα.

— Θὰ σκοτωθεῖς, μ' αὐτά, μὰ γώ ; φώναξε ἡ μαμά ρίχνοντάς μας στὰ γόνατά του. Μᾶς φίλησε, μᾶς ἔσφιξε, κ' ἔπειτα σηκώθηκε καὶ τὸν ἄκουσα νὰ λίσι μ' ἀγανάχτηση.

— Ζητιάνο νὰ τοὺς δῶ, στὴν φάθα νὰ φορθῆσει, π' ἀναθεμάτονα. Γυναῖκα εἴμουνα τρελλός Συγγρετέ με.

Τὴν φίλησε καὶ κείνη.

Ἡ χρυσαφιὰ ἡ ἀχτίδα ἔκρυψε χάρο ἀντὶς ἀφράτη πριγκηπέσσα, μὰ μὲ μιὰς ὅως περίσσιο κυρίεψε τὸ σκοτάδι, ὀρθώθηκε ἡ ἀρωστημένη ἡ ψυχὴ καὶ δέχτηκε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸν πόλεμο.

II

‘Ο πόλεμος εἶχε ἀρχίσει εἰκοσιπέντε χρόνια πρὸν, σὰν ἔφτασε δι πατέρας στὴν πρωτεύουσα ἀπὸ τὸ μα-

ρέγραφα;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Νὰ σᾶς τὰ ἔωσα. Ο πατέρας τάχει ἀφισμένη δῶ πάντα στὸ γραφεῖο του...Νὰ τα! (Παίρνει κάπια καρτά καὶ τὰ κοιτάζει). Μπά! Δὲν εἶν' αὐτά! Κι ὅμως μούντε φεύγοντας πῶς αὐτά είναι.

Η ΡΩΣΑΝΗ. Κρίμα!

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Μήπως τὰ πήρε μαζί του;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. “Οχι! Δὲ βραστοῦσε τίποτα μαζί του ἀμα ἔψυγε...”Α! Βυμήηηηα! Θὰν τάχεις στὴν κάμαρά του. Τὸ μεσημέρι: πούγειρε λιγάκι, τὰ πήρε μαζί του νὰν τὰ ἔναγαδιαζέσαι. Είναι ἔτερελλαμένος μὲ τὸ λόγο σᾶς δι πατέρας, κ. Δῆμο.

Η ΡΩΣΑΝΗ. Καὶ τοῦ, ιχρέω, τὸ ίδιο....Χά, χά, χά! Δὲν εἶν' ἔτοι;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (πρωπολά). Εγώ ;...Μὰ ἔγώ... (Βιαστικά). Νὰ πεταχτῷ νὰν τὰ φέρω, κ. Δῆμο;

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. “Α δὲ ἔχρισαι...”

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Νὰ ιχρεθῶ ; (φεύγει).

Η ΡΩΣΑΝΗ (πιάνοντας ἀπὸ τὸ χέρι τὸ Στρωτό. Βιαστικά κι ἀναμμένα). Ήδω !....”Ολο δῶ !....Δὲν μπορεῖς νὰ ἔκοπλήσεις ἀπ' αὐτέ τὰ σπίτι !...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Ούφ! Τὰ ίδια πάλι; Πάψε!

Η ΡΩΣΑΝΗ. Νὰ πάψω !....Δὲ σὲ συφέρνει, βέβαια!...Αὐτέ τὰ σαμαράθη, ή ‘Αστρούλα...

κρινὸ νησί του. Μερικές λίρες, ἔνα δύο ἀλλαζίες, μιὰ σπαρτιάτικη εὔκη κ' δέσω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Μόλις θυμότανε τὸ σπητάκι πάνω στὴν ραχοῦλα, τὴν ἀκρογιαλία, κάτω κεῖ, μὲ τὶς φαρόβαρκες, καὶ τὸν κάμπο τὸ σκληρό, τὸν ἀχάριστο, ποὺ κακοθρέφει τὰ παιδιά μας. Τὰ μάτια ποὺ θὰ τὸν κάνανε νὰ λαχταρῇ τὸ χωριανὸ σπιτάκι εἶχανε σθυστεῖ. Τὰ σπέποντες ἀπελέκητη ταφόπετρα.

Μιὰ καὶ βρέθηκε στὴν βασιλεύουσα, δὲν κοίταζε πιὰ πίσω τὸ νησιωτάκι. Ἔσφιγγε τὰ δόντια καὶ τὶς γροθίες, ἔβλεπε τὰ μαρμαρένα σπίτια—παλάτια τοῦ φαινόντανε—τὰ πλούσια ἐμπορικά, τ' ἀμάξια μὲ τ' ἀράπικα τ' ἀλογα, κ' ἔλεγε μέσα του: Κ' ἔγω τέτοια σπίτια θ' ἀπόχτησω, γιατὶ δχι; σὲ τέτοια ἐμπορικά θὰ μὲ περετοῦν καὶ θὰ σεργιανῶ μέσα σὲ τέτοια ἀμάξια.

Περνώντας ἀπὸ ἔνα μαρμαράδικο, σταμάτησε καὶ μ' ἀγοραστῆ ματιὰ ἀρχίσε νὰ σέτας καὶ πρόβλεψε διάρος. Μὰ γυναῖκα καὶ παιδιά στηλώθηκαν μπροστά στὸν ἀπελπισμένο τὸν ἀγωνιστὴ καὶ τότε κείνος σφίγγοντας τὴν πληγὴ του ἔδραξε τ' ἀρματά του στὸν πόλεμο νὰ ἔναμπει καὶ νὰ ἔναντικήσει.

Πέρασαν κι ἀλλα χρόνια, μισόφτωχα, κακομοιρασμένα, μὰ θέριες δι πληγωμένος δι γωνιστὶς μὲ τὸν πόλεμο τὸ μέλι τὸ ἀντρίσιο.

Ο ἀλλος χαμένος ἀπὸ τὴν μέση. Ἀρχες σπάσαν τ' ἔγγρια ψυχόρυπτα μὲ τοῦ ἡδονισμοῦ τὸ ζεψύχισμα; σὲ διάρεις ἔραγε οἱ ἀπάτηστες βαλθήκανε τὸ δέντρο νὰ ὄρθιστηλώσουν; Τ' ὅνομά του εἶταν ἀπαγρεμένο στὸ σπίτι μας.

Τὸ παληκαρίστιο θήρος ποὺ βασίλευε στὴν νησιωτικη φυγὴ ἀρχίσε σύρριζα νὰ σέτας καὶ πρόβλεψε διάρος. Μὰ γυναῖκα καὶ παιδιά στηλώθηκαν μπροστά στὸν ἀπελπισμένο τὸν ἀγωνιστὴ καὶ τότε κείνος σφίγγοντας τὴν πληγὴ του ἔδραξε τ' ἀρματά του στὸν πόλεμο νὰ ἔναμπει καὶ νὰ ἔναντικήσει.

Τὸ παιδάκι γένηκε παληκάρι στὸ ἀναμεταξύ. Τ' ἀλέρωτα πανιά του θ' ἀνεμοφουσκώνανε σὲ λίγο καὶ περήφραν πλεούμενο θ' ἀνοιγότανε στὸ πέλαγο, δικό του νὰ βρεῖ λιμάνι.

‘Αντίκρου, ἀντίκρου, πατέρας καὶ γιός. Ο παλιός καραβοκύρης ἔδινε τὶς πρεπούμενες συβουλές στὸν πρωτόπειρο ποὺ ἔλογο γοργοκάματο, ἔκουε ἀνυπομόνωντας.

— Ακόμα μιὰ τοσά, παιδί μου. Τὴν ζωὴν σου, καθὼς πρᾶξη που, καὶ τὶς ἀσήμαντες ἀκόμα, νὰ τὶς κυβερνᾷ παληκαρίσια φυχὴ. Τὸ κακὸ ποὺ εἶναι γὰρ νὰ γίνει—στὸν κόσμο τούτο κανένας ἀναμαρτητὸς—καὶ κείνο νάναι παληκαρίσιο, στὸν ἀνοιχτὸν ἀγέρα, στὸ φῶς, κι δχι: κρύφιο, ταπεινό, κοπροσκούλικο.

Τὰ λόγια τοῦτα τ' ἔκουες καὶ πρὶν, τὰ διάβασες καὶ σὲ βιβλία, στὰ εἴπαντας καὶ στὸ σκολεῖο, τώρα ἔλα μαζί μου νὰ δεῖς, νὰ πάρεις μαθηματικά.

Σταθήκε δι πτεράς, μέτρησε τὰ σπίτια καὶ χτύπησε μιὰ πόρτα.

Ιλοιός εἶναι; φώναξε μιὰ γριάς ἀπὸ τὸ πατέριο.

Τὰς ἀπαντήσαμε καὶ μᾶς ἔνοιξε, βρῶμα καὶ δυσωδία μέσα. Λές καὶ σάπιζαν φορίμια σὲ καμιὰ κώχη τῆς αὐλῆς.

— Απὸ τὸ Θέα νὰ τὸ βοῆτε ἀφεντικά. Εἴμουν παραμάννα του καὶ μῆνες τώρα τοὺς θέρεψα στὸν πόλεμο. Μὰ ποῦ γιατρὸς, ποῦ γιατρικὴ καὶ δυναμωτικά.

Σταθήκε δι πτεράς, μέτρησε τὰ σπίτια καὶ

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Μέγ! ‘Αλέξαντρος εἶχε σταθεῖ μπροστά μου τ' ἀρχοντόπουλο τὴν ἀποκρητικὴν κείνην βραδιά, καὶ στὸ παιδιακήσιο μηνηονικὸ μου τυπώθηκε ἀθάνατος γιὰ πάντα πολεμιστὴς κ' ἡρωας.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Είχεται ή ‘Αστρούλα! (Τραβήνεται καὶ πιγαλεῖ πρὸς τὸ τριπόδι). Η Ρωσάνη πάσι καὶ κάθεται στὸν καμπό.

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (μπούτει καὶ τώρα τὰ δερόγραφα). Αργγυσα! Λέπεις σὲ τὸν τριπόδο.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Η Ρωσάνη, έχεται καὶ τὸν τριπόδο. Ούφ! Δὲν εἶναι τὰ δερόγραφα.

Η ΡΩΣΑΝΗ (τάχια συβρά). Θάνατος! Καὶ τὸν τριπόδο.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Αδέσποτας καὶ τὸν τριπόδο.

Η ΡΩΣΑΝΗ (σηκωντας τὸν τριπόδο). Είναι τὸν τριπόδον τούτον τὸν τριπόδον.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Είναι τὸν τριπόδον τούτον τὸν τριπόδον.

Η ΡΩΣΑΝΗ. Είναι τὸν τριπόδον τούτον τὸν τριπόδον.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Είναι τὸν τριπόδον τούτον τὸν τριπόδον.

πώς πιὸ κατάλληλη ἐποχή, πιὸ ταιριαζόμενος μήνας ἀπὸ τὸ Δεκέμβρη, δὲν μποροῦσε νὰ βρεθῇ, κατάλληλη, θέλω νὰ πῶ, ἐποχή, ἢ ταιριαζόμενος μήνας, γιὰ δσα εἴπαμε παραπάνω, πάνω γιὰ τὸ ἀληθινὸ χαραχτῆρα τῶν ἑορτῶν.

Ο Δεκέμβρης μήνας βροχερός, μήνας κρύος, μήνας τῆς φτωχίας καὶ τῆς ἀπελπισίας. Τὰ δέντρα χωρίς φύλλα, γυμνά, κατάξηρα, λυπημένα καὶ πεθαμένα. Ο οὐρανὸς σκοτιδιασμένος, χωρὶς ἥλιο καὶ οἱ ἀθρώποι ἀπελπισμένοι. Οἱ πλούσιοι, χαμάληδες—κατὰ τὴν ὅμορφη παρομοίωση κάποιου χωρικοῦ—ἀπὸ τὰ πολλὰ ρῦχα καὶ τὰ πκνωφόρια· οἱ φτωχοί, λωλοί, τρελλοί, ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ παίρνουνε γιὰ νὰ ζεσταθοῦνε.

"Ολοι περιμένουνε, καὶ τὰ δέντρα κι: ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἀθρώποι, ὅλοι περιμένουνε, ποθοῦνε τὸ ζωφόρο ἥλιο, καὶ προσμένουνε, προσμένουνε τὴν ἄνοιξην.

"Ἄχ! στεῖλε, Θεέ, τὸν Ἡλιο σου νὰ μᾶς πυρώσῃ, νὰ μᾶς φωτίσῃ!

Λέσ πώς ἡ ἐποχὴ ἀφτὶ τοῦ Δεκέμβρη μοιάζει σὰν τὸν αἰῶνα ἔκεινον τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν, ὅλοι οἱ ἀθρώποι, κουρασμένοι, ἀποκαμψωμένοι, ἀπὸ τὰ διάσφορα φιλοσοφικὰ συστήματα τῶν εἰδωλολατρῶν, κάποιον περιμένανε νὰ τους ἵεροφτώσῃ, νὰ τους πυρώσῃ, νὰ τους φωτίσῃ· κάποιον ἥλιο ποὺ νὰ μποροῦνε νὰ τους πῇ, σὲ φιλόσοφος μαζὶ καὶ σὲ Θεός:

"Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμάς.

Εἶμαι δὲ Ἡλιος τῆς Δικαιοσύνης!
Σάμο. ΒΑΣ. Δ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

ΣΤΑΔΙΑΧΤΙΤΕΣ

Στὸν κόσμο τὸν τραγὸ ποὺ λαγταρούσαμε καὶ ἐλπίζαμε πώς θὰ φέρουμε μὰ μέρα, σὰν ἀνθια μέσος τὸν θάνατούλια νὰ ξαπλώσουμε, σὰν ἄγγελοι νὰ ζήσουμε⁵ ἐκεὶ πέρα,

Στὸν κόσμο τὸν ἀγρὸ καὶ τὸν ἀνύπτελο μὲ τὸ ἀδολα τραγούδια του καὶ γέλια, στὸ ήλιοφεγγο βασίλειο τὸ αἰθερόσαμυχτο ποὺ λάμπουντε τὸ ἀτέμητα καὶ τέλεια,

Στὸν κόσμο τὸ λαμπρὸ, μήν τὸ στοχάζεσαι, τὸ ἀνάερα πλευράτια δὲ μᾶς πᾶνε, τὸν κόσμο ποὺ μὰ αὐγούλια ξαπιγρύσαμε, μᾶς ἀρπάξαν οἱ διχτυρητες καὶ πᾶνε.

Ξεπέσαμε καὶ τέρα, ὀλίγη! ἀναπάντεχα τὰ ποὺ ἀνθιζαν στον κάμπο τὴν ἀγκάλη, τὰ γιούλια, τὸν λελέδες, τὰ χιονόκριτα, ξεφύλισεν ἡ μαύρη ἀνεμοζάλη!

Ξεπέσαμε στὰ λόγγα, στὰ ωριολείβαδα, ξαπλώθηκε τῆς νύχτας τὸ μαγνάδι, Ξεπέσαμε νάι, ηλιογέ απαρηγόρητα, γιὰ μᾶς πιὰ εἴναι ἀτέλειωτο τὸ βράδι.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΜΕΛ

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σκεφτικά). Μὲ χάρη;
Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ. Άνεσταίνετε στὴν καρέκλα νὰ ξεσκίσετε αὐτὴ τὴν κορδέλλα μὲ τὰ παχιὰ λόγια πούντια κολλημένα στὸν τοίχο; Θὰ τὴν ξέσκιες ἐγώ, μὰ εἴναι: πολὺ φγλὰ καὶ δὲ φτάνω....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (μὲ τὸ ἴδιο θρόνο). Καὶ τὶ πρέπει νὰ γίνεις γιὰ νὰ μείνεις; δὲ κορδέλλα κολλημένη στὴ θέση τῆς;

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ. Καὶ ποὺ δὲ γίνεται. Νὰ ξεκλαβεῖτε αὐτὸν τὴν Ηρελήνη....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Δηλαδή;

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ. Δηλαδή, η κ. Ρωξάνη νὰ μὴ θέλει νάνοιει πρώτη τους λόγους ποὺ γράφετε...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (χαμογελώντας). Τὸ θέλεις αὐτό;

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ (ἀποφασιστικά). Ναί, τὸ θέλω. Τὸ θέλω γιατὶ σᾶς ἔχτιμω!

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (τὸ ἴδιο). Όστε μὲ ἔχτιμας ἀκέμα; Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ. Δηλαδὴ θὰ σᾶς ἔχτιμω. Τὸ θέλω ἀκέμα γιατὶ λαχταράν νὰ νικήσεις ἡ Ἀλιθειά. Τὸ θέλω...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (ξακουλονθώντας νὰ χαμογελάει). Μπά! Τύπαρχει καὶ τρίτος λόγος;

Η ΑΣΤΡΟΥΓΑΔΑ. Ναί! Τύπαρχει δ σπουδαιότερος! Τὸ θέλω.... (Κοιτάζοντας τοὺς κατάματα. Μὲ δερμή). Τὸ θέλω γιατὶ σ' ἀγαπῶ!

(Κλείνει ἡ σκηνή).

(Ακολουθεῖ)

Ο ΝΟΥΜΑΣ,,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὸν Ελλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ Εξωτερικὸ φρ. Χρ. 10.

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ καύσια (Σύνταγμα, Ομόνοια, Εθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομού (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμὸς υπόγειου Σιδερόδρομου (Ομόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλάκακη (Πλατεία Στουρνάρα), Εξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστία» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

Η συντρομή πλεονεκτεῖ μπροστά κ' εἶναι ἐνδε χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οι δυὸς διαγωνισμοὶ.—«Ἀκρόπολη» καὶ Σταθόποντος.—«Ο Αιρίτας τοῦ Υπουργείου.—Γιὰ τὴν «Πρωτα» τῆς Πόλης.—Οι Σιμοπούλικοι φεβρεώζουν.

ΔΕΝ ΑΞΙΖΕΙ νὰ μείνει ἀλειπούργητη μὰ γράμη σοφὴ τὸν «Ἐμπρόδε», τῆς παρατωτικῆς δηλ. φημερίδας ποὺ ἀγαπάντεται στὰ Μακεδονικά, μὲ καμάτι φορὰ μιλάει καὶ γιὰ τὴ γλώσσα. Τὸ «Ἐμπρόδε» λοιπὸ μὰ ἀπὸ τὶς περασμένες μέρες, ποὺ εἴται ἀκόμα στὴ βράση τοῦ τὸ Σεβαστοπολεῖο κληροδότημα, πρόστενε μὲ τὶς τριάντα χιλιάδες δραχμὲς τοῦ Σεβαστοπολούντα νὰ μὴ γίνεται διαγωνισμὸς γιὰ εεντικής καὶ ἀπαρέμφατα ἀλλὰ νὰ δίνουνται σὲ κατηγ. τὴν «Ἀθηναϊκὴ φημερίδα» ποὺ γράφεται ἀττικώτερα.

Σοφὴ γνώμη. Πάσι; Αδιάφορο ἀν δοι τὸ διαβάσανε κρατούσαν τὴν κοιλί τους ἀπὸ τὰ γέλια. Τὸ «Ἐμπρόδε» σοφαρευότανε, καὶ νὰ δῆτε τὸ νόστιμο σοβαρεύητη μὲ τὴ γνώμη αὐτὴ καὶ διατακταὸς δ. Μιστριώτης. Νά σου λοιπὸ γράμμα του στὸ «Ἐμπρόδε»—σοβαρώτατο! — μὲ συχαρήκησα γιὰ τὴ σοφὴ αὐτὴ γνώμη καὶ μὲ εὐκές νὰ βρεθεῖ κανένας ἀλλος Σεβαστοπολος—καὶ διαμούνη τοὺς διαγωνισμοὺς τοῦ βράσαι μὲ τὴ ντουζίτρα, —νάφτεις μερικοῖς παράδεις γιὰ νὰ γίνεται κι αὐτὸς διαγωνισμὸς τοῦ «Ἐμπρόδε»

Λοιπὸν ἀν πάσαις—καὶ θὰ πάσαις—η εὐκή τοῦ Μιστριώτη, δάχουμε δυὸς διαγωνισμοὺς. Εναὶ ἀναμεταξὺν μὲ φοιτητάδες, ποίσις θὰ γράψει τὸ καλύτερο δίγημα μ' εεντικής καὶ μ' ἀπαρέφατα, καὶ ἄλλοι ἀναμεταξὺν στὶς φημερίδες, ποίσις θὰ γράψεται ἀττικώτερα. Κ' ἔτοι δη γλάσσα σούτεται καὶ μαζὶ μ' αὐτῆς καὶ τὸ «Ἐθνος», καθὼς δυμένες στὸ διάγμα του δοφίδης Καρναβαλίστης τῆς Φιλολογικῆς Σκολῆς.

Ο ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ἔφυγε ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολη». Άν αὐτὸς φταίει ἡ ἡ «Ἀκρόπολη», δὲν έρουμε. Ξέρουμε μονάχη πώς ἡ «Ἀκρόπολη» τῶρα καὶ μερικὲς μέρες μᾶς ἔρχεται δίχως Σταθόποντο καὶ αὐτὸς σημαντικά τὴ ζημιώνει. Γιατὶ δ. Σταθόποντος ἔχεις ἐγώ καὶ τέτοιο ἐγώ που καταφέρνεις δχι μόνο νὰ τὸ φανερώνεις σὲ κείνα ποὺ γράφεις διότι μὲ τὸ γέρι του, μὰ καὶ νὰ τὸν τὸν ἀπλώνεις, νὰ τὸ θυσιάσσεις τὴν Κυριότητα; Νά λοιπὸ δη πρωτοτυπη, ψυχολογία τῶν πολιτικῶν μας. Όσο είμαστε στὴν έκουσίσ, δῆλα καλά κι' δηγια, ζώμα δὲν γλύφουμε κόκκαλο. δῆλα πάνε κατὰ διεβόλου, δῆλα είναι στραβὰ κι αὐτόδη.

καὶ γιὰ νὰ γίνει σωστή ἡ παρομοίωση, καὶ σλοστὸ στὸ Διγενῆ μᾶς θύμησαν οἱ φημερίδες μὲ τὴν ἀσωστή φλερτή ποὺ τὶς ἐπικαίεις γιὰ τὴν παρατηρηση

Αθισολή, δὲν είχανε καὶ ἀθισολήν εύρηκαν.

Οι φημερίδες μας, νὰν τόχεται γιὰ σίγουρο, τὸ παρακλαύσανε νὰ ξαναγίνεις. Υπουργὸς δ. Σιμόποντος καὶ νὰ ξαναπαρατηρηθῇ, γιὰ νὰ βρίσκουνται σὲ κουβέντα.

ΣΤΗΝ «Πρωτα» τῆς Πόλης, (ἀριθ. 408, σελ. 1, στήλ. 3), σὲ καύσια ἀνταπόκριτη ἀπὸ τὴν Αθήνα, βρίσκουνται ἀδιάντροπα καίνοιοι οἱ καθηγηταὶ τάδες τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου μας, ποὺ πολέμησαν θαρρετὰ καὶ γενναίᾳ τὸ γνωστὸ κληροδότημα τοῦ μακερίτη Σεβαστόπολου, γιὰ τὴν «άνωρθωσιν τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης», καὶ κοντά σ' αὐτὸν βρίζεται κι ὁ «Νουμάς».

Θαρροῦμε πώς τὰ τέτοια, τὰ γράφεις ἀπὸ δῶ, δὲ γνωστότατος λόγιος τοῦ περασμένου κιῶνα Μπάμπης "Αννινος, καὶ αὐτὸς εἶναι ἀρχετό, γιὰ τοὺς ζέρουντε τὸν ἀθρωπό. Μὰ δηποτος καὶ ἀθρώπους σοφοὺς καὶ τιμητέους σὰν τὸν κ. Πολίτη, καὶ σὰν τὸν κ. Λάμπρο. Λετεῖο, μὲ τὴν ἀλήθεια, εἶναι νὰ ζπαιτεῖ δ. κ. ἀνταπόκριτής, νὰ είγχεις κ' ἐμαίς τὶς ιδέες του, μαζὶ μὲ τὸ Μιστριώτη, τὸ Σκρψάκο, καὶ τὴ γνωστή συντροφία.

ΟΙ ΣΙΜΟΠΟΥΛΙΚΟΙ φοβερίζουν... Ετοι τούλαχιστο γράψην οἱ φημερίδες μας. Καὶ φοβερίζουν πὼς δὲ οὐρέντης τοὺς δ. Σιμόποντος, ζωκαρχίζεις ή Βουλή. Ή κάμε: φοβερές καὶ τρομερές ἀποκαλυψεις, θά βγάλει δηλαδή, στὶς φόρης τὶς διάφορες μπερμπαντοδουλίες τῆς Κυθέρητος.

Σ' αὐτὸς δύμας δὲλη, τὴν ιστορία, ἔνα δὲν μποροῦμε νὰ νιώσουμε. Γιατὶ δ. κ. Σιμόποντος